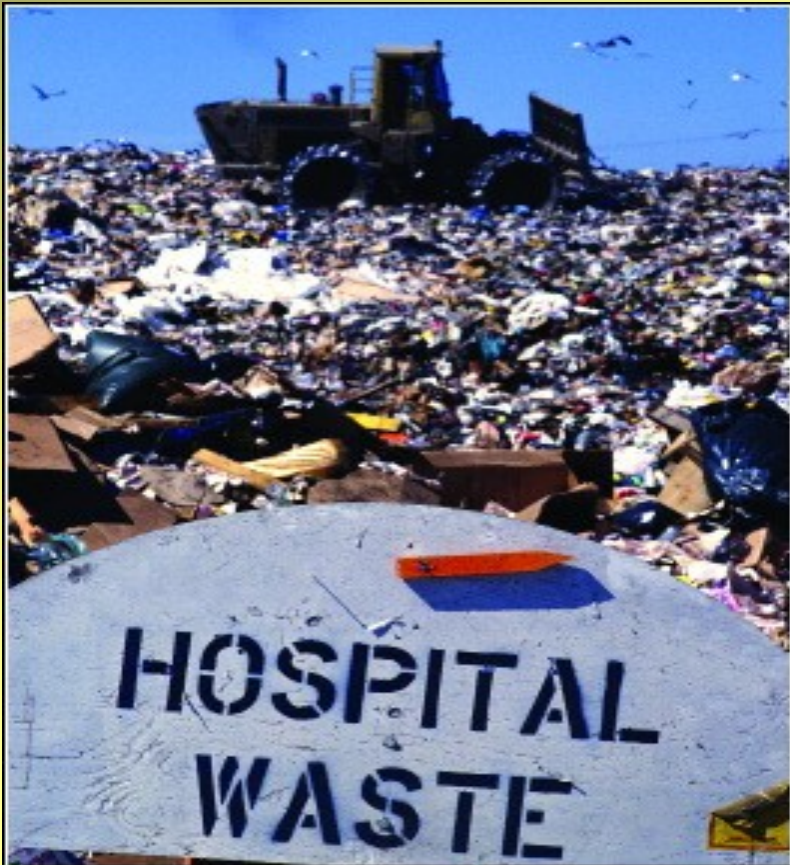

Բժշկական թափոնների ղեկավարման
որակական ուսումնասիրությունն Երևանում,
ընտրված հիվանդանոցում
Հետազոտության առաջարկի ներկայացում

Էլիզաբեթ Դանելյան
Հայաստանի Ամերիկյան
Համալսարան

Բժշկական թափոնների հիմնախնդիրը (ԲԹ)

Առողջական խնդիրները նվազեցնելու
նպատակով առողջապահական
ծառայությունները ոչ
նպատակադրված ստեղծում են
թափոններ, որոնք կարող են վտանգ
ներկայացնել մարդու առողջության և
շրջակա միջավայրի համար:

Բժշկական թափոններ Սահմանում

ԲԹ-ն ցանկացած թափոն է, որն առաջանում է ախտորոշման, բուժման, պատվաստումների, հետազոտության, կենսաբանական փորձարկման կամ արտադրության ժամանակ:

(EPA, *ԱՄՆ*)

Բժշկական թափոնների քանակի ավելացման տեղեկություններ

- 1955թ համեմատ հիվանդանոցում թափոնի քանակը կրկնապատվել է:
(«Առողջապահությունը առանց վտանգ պատճառելու» ՀԿՄԻ)
- Ամերիկյան հիվանդանոցները տարեկան առաջացնում են 4 մլրդ ֆունտ թափոն (1 ֆունտը=453,6գ) :

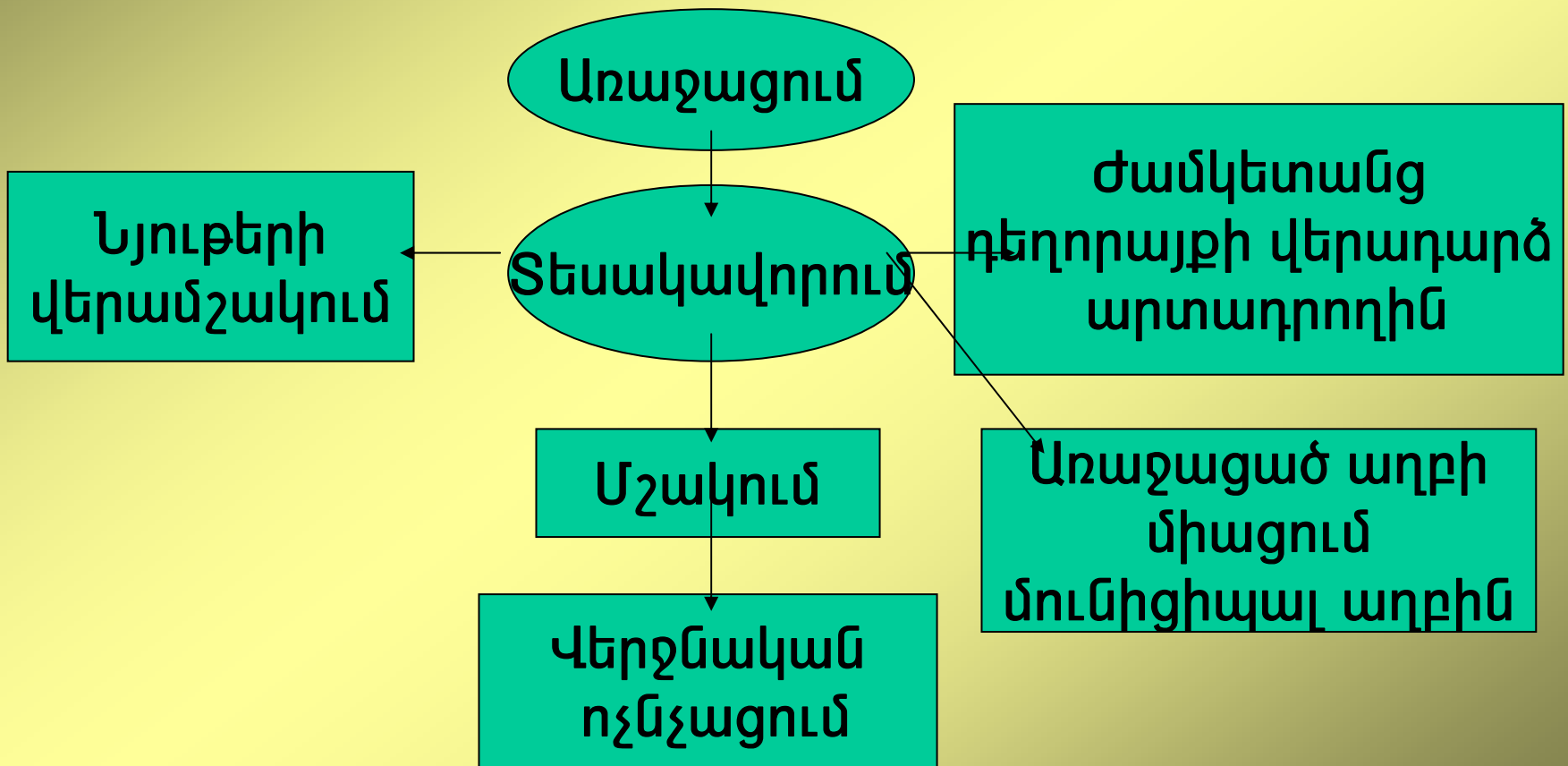
Բժշկական թափոնի վտանգավոր առանձնահատկությունները (ԱՅԿ)

- պարունակում է ախտածիններ
- գենոտոքսիկ է
- պարունակում է թունավոր կամ վտանգավոր քիմիկատներ և դեղորայք
- ռադիոակտիվ է
- պարունակում է ծակող առարկաներ

Բժշկական թափոնների տեսակները և սահմանները

- Վտանգավոր (10% – 25%)
- Ոչ վտանգավոր կամ ընդհանուր (75%–90%)

- Վարակիչ (10% – 25%)
- Ոչ վարակիչ կամ ընդհանուր (75% – 90%)

Բժշկական թափոնների ղեկավարման հիմնական քայլերը (ԱՅԿ)

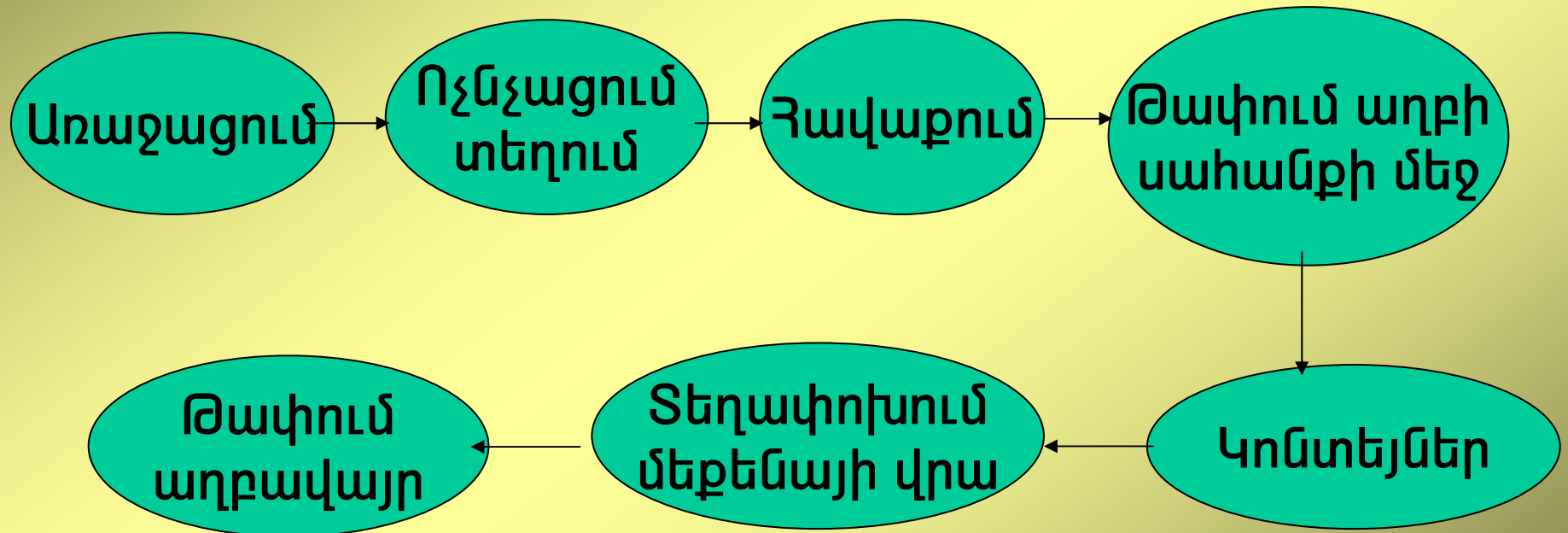

ԲԹ «անվտանգ» մշակում և ոչնչացում (ԱՅԿ)

- Քիմիական ախտահանում
- Խոնավ և չոր քիմիական մշակում
- Խիստ վարակիչ թափոնների ավտոկլավով մշակում
- Միկրոալիքներով ճառագայթում
- Թափում աղբավայր
- Կապսուլավորում
- Անվտանգ թաղում

Հայաստանում բժշկական թափոնների ղեկավարումը

Բժշկական թափոնների վտանգը

Պրոֆեսիոնալ

վտանգավոր թափոնների անփուլթ
ղեկավարման հետևանքով
պոտենցիալ վտանգը

Բնապահպանական

Օդի, ստորգետնյա և մակերեսային
ջրերի թափոններով հնարավոր
աղտոտում

Պրոֆեսիոնալ վտանգներ

- Հեպատիտ Բ (B)
- Հեպատիտ Ց (C)
- ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ
- Տուբերկուլյոզ
- Մենինգիտ
- Խոլերա
- Սալմոնելյոզ
- Սեպտիցեմիա
- Մաշկային վարակներ և այլն

Մարդիկ վտանգի տակ

- Հիվանդանոցի անձնակազմը
- Հիվանդները
- Թափոնները զետեղող մարդիկ
- Թափոնները տեղափոխող մարդիկ
- Ընդհանուր բնակչուԹյուԼը

Պրոֆեսիոնալ վտանգի որոշ գնահատականներ

- ԱՄՆ-ում տարեկան բուժաշխատողի մոտ ներարկիչի ասեղով 600,000-800,000 վնասվածք է լինում (*NIOSH*)
- Տարեկան 18,000 մարդ բժշկական անձնակազմից կարող է վարակվել ՎՅԲ-ով (*CDC*)
- Մինչ 1996թ հունիսը պրոֆեսիոնալ ՄԻԱՎ վարակը հասել է 51 (*WHO*)

Բնապահպանական վտանգներ

- Միկրոբիոլոգիական ախտածիններ
- Վտանգավոր քիմիկատներ
- Դեղորայք
- Ռադիոակտիվ իզոտոպներ
- Սնդիկ

Փորձնական հետազոտության արդյունքները

- ԲԹ մշակման և ոչնչացման հրամանների ու որոշումների բացակայություն
- ԲԹ ղեկավարման պատասխանատու անձի բացակայություն
- Անձնակազմի իրազեկության պակաս ԲԹ-ի տեսակների, մշակման և ոչնչացման վերաբերյալ

(շարունակելի)

Փորձնական հետազոտության արդյունքները

- մարմնամասերը, հյուսվածքները ուղարկվում են պաթոլոգիական լաբորատորիա
- ներարկիչները դեն են նետվում առանց վնասման և որոշ դեպքերում առանց նախնական ախտահանման
- հեղուկ թափոնը լցվում է անմիջապես կոյուղու մեջ
- թափված սնդիկը դեն է նետվում ընդհանուր աղբի հետ